

PIAAC^{slo}

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

Samo Pavlin, Fakulteta za družbene vede,
Univerza v Ljubljani

Izhodišča za razvoj kompetenc in značilnosti dela

Zaključna konferenca projekta ESS »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015«: **ANALITIČNI POTENCIAL RAZISKAVE PIAAC – PRISPEVEK K IZOBRAŽEVANJU IN RAZVOJU SLOVENIJE**

KLJUČNA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA POVEZANA Z RAZVOJEM KOMPETENC (HEGESCO/REFLEX)?

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- a) Katere kompetence so potrebne za uspešno vključevanje na trg dela ter za boljšo zaposljivost?
- b) Kako so te kompetence povezane s karakteristikami delovnih mest in podjetij?
- c) V kolikšni meri diplomanti posedujejo te kompetence?
- d) V kolikšni meri izobraževanje zagotovi osnovo za pridobivanje teh kompetenc?
- e) Kako se diplomanti in delodajalci spopadajo z diskrepancami med pridobljenimi in pričakovanimi kompetencami?
- f) Kako se s temi diskrepancami spopadajo izobraževalne institucije?

ZAKAJ JE POMEMBNO RAZUMETI RAZVOJ KOMPETENC?

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- Priprava poklicnih in profesionalnih standardov.
- Oblikovanje učnih programov.
- Pridobivanje in selekcija kadrov.
- Ocenjevanje uspešnosti (šola, delo).
- Načrtovanje karier.
- Podlaga za nagrajevanje v svetu dela.
- Oblikovanje in sistematizacija dela
- Razvoj posebnih znanj
- Strateško načrtovanje

- i) pristop človeškega kapitala, ki izobraževanje postavlja v okvir politik trga dela, zaposlovanja in “ujemanja” z namenom vzpodbujanja gospodarske rasti; in
- ii) pristopi družbenega povpraševanja (*social demand*), ki v ospredje postavljajo svobodo izbire, osebno rast in enake možnosti...

KAKŠNO POSTAJA DELOVNO OKOLJE PROFESIONALCEV? (po HEGESCO projektu)

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- Povezana je z mednarodnim okoljem;
- Izpostavljena veliki stopnji tekmovalnosti – tudi v javnem sektorju;
- Usmerjeno je v ustvarjanje inovacij;
- Diplomanti se pri delu soočajo z negotovostjo in potrebami po specializaciji;
- V Sloveniji kot tudi drugje v Evropi je vsak drugi diplomant v prvih letih doživel v svojem podjetju reorganizacijo;
- V Sloveniji doživljamo problem segmentacije in brezposelnosti mladih.

KATERE KOMPETENCE TRG DELA V SLOVENIJI IN EU NAJBOLJ POTREBUJE?

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- Besedilne spretnosti (PIAAC)
- Matematične spretnosti (PIAAC)
- Spretnosti reševanja problemov (PIAAC)
- Sposobnost učinkovite porabe časa;
- Produktivno delo z drugimi (timsko delo);
- Sposobnost jasnega izražanja;
- Sposobnost doseganja dobrih rezultatov v stresnem okolju;
- Sposobnost dela pod stresom;
- Uporaba interneta in informacijske tehnologije.

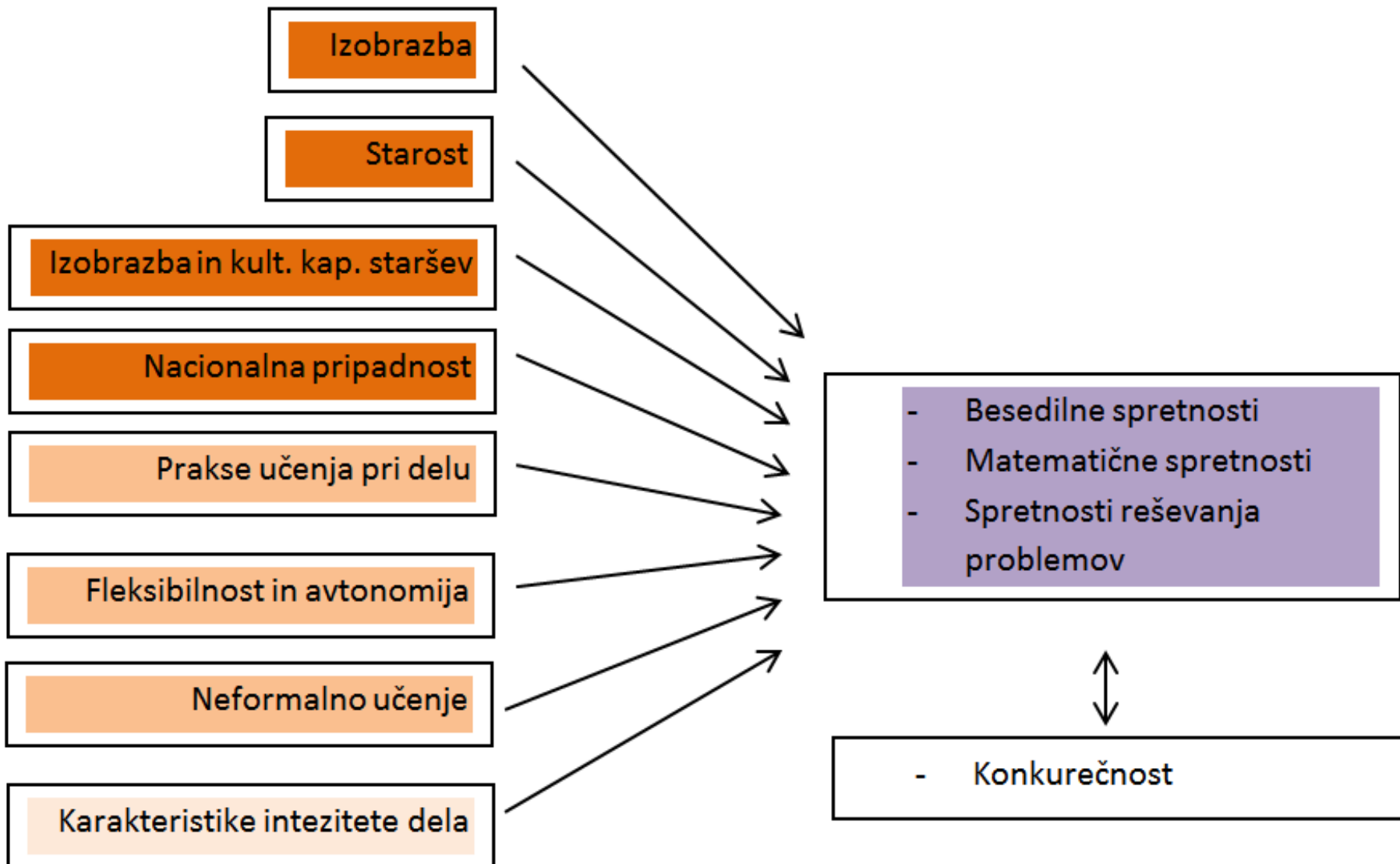
- Diskurz o *‘zaposljivosti’* in *sodelovanju med šolstvom in gospodarstvom* kaže na dva glavna javnopolitična stebra usmerjenosti izobraževanja na trg dela; povezan je s **paradigmatskimi premiki v šolstvu**:
- spodbujanje profesionalne relevantnosti izobraževalnih programov;
- *‘podjetniška’ pričakovanja od šolstva*;
- diverzifikacija programov, ki pogosto sledijo specializaciji delovnih mest;
- internacionalizacija profesorjev in študentov.

DETERMINANTE DOSEŽENE STOPNJE KOMPETENC

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

IZHODIŠČA PRIPOROČIL ZA RAZVOJ KOMPETENC V SLOVENIJI

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- Razvoj sistemov izobraževanja mora pri svojem razvoju upoštevati ostale dejavnike
- Pri strategiji razvoja izobraževalnih sistemov velja še posebej upoštevati nacionalno poreklo in kulturni kapital
- Višanje stopnje izobrazbe prinaša številne posledice za oblikovanje na znanju temelječega delovnega okolja in učnih strategij posameznika
- Ključne kompetence je potrebno utrjevati: čeprav delovne naloge starejših v večji meri temeljijo na bralnih značilnostih, je njihova dejanska stopnja pismenosti nižja
- Dodatno izobraževanje ima na razvoj kompetenc še posebej pomemben vpliv pri sposobnosti reševanja problemov v tehnološko bogatem okolju

IZHODIŠČA PRIPOROČIL ZA RAZVOJ KOMPETENC V SLOVENIJI

PIAAC slo

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

- Pri razvoju na znanju temelječega delovnega okolja in razvoja kompetenc je pomembno, da posameznik dela prave in raznolike stvari ter razvija ustrezne učne strategije. Ideja, da se bo posameznik razvijal na podlagi večjega števila istorodnih nalog, ne drži
- Potrebno je sistematično spremljanje neujemanja izobrazbe oz. kompetenc s potrebami delovnih mest ter razviti mehanizme soočanja posameznikov in sistemov z rezultati (Kaše in drugi, 2015; PIAAC raziskava)
- Povezati je potrebno razvoj ključnih in poklicnih kompetenc z izvajanjem postopkov vrednotenja predhodno pridobljenih znanj, spretnosti in kompetenc (Javrh in drugi, 2015; PIAAC raziskava)
- Slovenija potrebuje razvojni dokument, ki bo jasno postavil razvoj ključnih kompetenc v kontekst socialnega in gospodarskega razvoja ter konkurenčnosti
- Potrebno je razviti mehanizem razumevanja razvoja PIAAC spretnosti z razvojem poklicno specifičnih kompetenc

Hvala za pozornost!